

Közösségi körkép koronavírus-járvány idején

Interjú Liptákné Spisák Beáta művelődésszervezővel, a Szendrői Közművelődési Központ és Könyvtár újraavasztott igazgatójával

Liptákné Spisák Beátával a Nemzeti Művelődési Intézet által szervezett Művelődő Községek Észak-Magyarországon EFOP-os projekt kapcsán ismerkedtem meg, a Forrásteremtés módszerei műhelyfoglalkozáson. Azon kiváló partnerek egyike, akivel a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei közművelődés helyzetének jobbá tétele érdekében együttműködve dolgozunk, hogy a települési közösségek megtalálják cselekvési lehetőségeiket. Az egy évig tartó közös munka során sok élménnyel, hasznos tudással gazdagodtunk, kiváló programokon (képzések, Gazdanap, Látóút) vettünk részt Szendrő városában.

Konczné Tegzes Erika: Kedves Bea, kérlek, mesélj kicsit magadról, a településedről és a város közművelődési intézményéről.

Liptákné Spisák Beáta: Szendrő a szülővárosom, ide kötnek a felmenő ági gyökereim. Mindig is szerettem ezt a települést a ben-

ne rejltő történelmi, természeti és építészeti értékekkel együtt. Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi részén, a Szendrő hegység ölelésében, a Bódva-folyó völgyében, az Aggteleki Nemzeti Park szomszédságában, gyönyörű természeti környezetben fekszik. Lakossága 4118 fő, amelyre más településekhez hasonlóan jellemző az előregedés, nagy az elvándorlás. Ugyanakkor található néhány lo-kálpatrióta, akik szeretnek itt élni

Felsővár-kilátó

újságának oldalán, intézményünk közösségi oldalán – Közművelődési Központ és Könyvtár, valamint a város honlapján (www.szendro.hu). Folyamatosan szerkesztettük az aktuális híreket, hiszen ebben a rendkívüli helyzetben fontos volt az emberek naprakész tájékoztatása. A veszélyhelyzet kihirdetésének idején elvégeztük az intézmény, a könyvtár eszközlétárának selejtezését. Kihasználva a zárt ajtók mögötti munkavégzés időszakát, vonalkódos leltározással folytattuk a 25.000 kötetes állomány ellenőrzését. A helyi közművelődési rendelet, szakmai dokumentumok felülvizsgálata és átdolgozása is elkezdődött. Intézményünk munkatársai a veszélyhelyzet kihirdetését követően hozzáláttak 2000 darab szájmaszk varrásához, amelyet elsősorban az önkormányzati intézmények dolgozói, valamint a városunk idősei kaptak meg. Besegítettünk a szociális területen jelentkező többletmunkák elvégzésébe, adományok fogadásába.

K. T. E.: *Borsod-Abauj-Zemplén megye több településén zajlott koronavírus-szűrés a Debreceni Egye-*

Légifelvétel

és vallják, hogy ez egy élhető kisváros. A Szendrői Közművelődési Központ és Könyvtár integrált intézményként három intézményegységből – könyvtár, művelődési ház, múzeum – áll. Az elmúlt években folyamatosan változott az intézmény stratégiai és szerkezeti felépítése. Igyekszünk megragadni a pályázati lehetőségeket, önállóan vagy akár térségi összefogással is pályázunk.

K. T. E.: *Milyen szakmai feladatokat lát el a Közművelődési Központ?*

L. S. B.: Mindennapi munkánkhoz – a közművelődési szakmai feladatokon túl – hozzátartozik a városi rendezvények szervezése, rendezése és lebonyolítása is, a megemlékező ünnepségektől a szórakoztató műfajokig, az amatőr művészeti csoportok szervezése, működtetése, a helyi Képűjság adásának szerkesztése, adminisztrációs munkálatai, a városunkba érkező kirándulók, turisták idegenvezetése, látnivalók bemutatása, a könyvtári feladatok ellátása.

K. T. E.: *Hogyan teltek a mindennapok Szendrő városában a koronavírus-járvány idején?*

L. S. B.: A vírushelyzet idején hangsúlyos szerepet kaptak azok a feladatok, amely a lakosság tájékoztatását jelentik. Szükségszerűen és azonnal adtunk hírt a helyi rendelkezésekről Szendrő város kép-

A közművelődési intézmény székhelye, a kesői barokk stílusban épült Csáky-kastély

tem közreműködésével. Mivel járulatok hozzá a feladat ellátáshoz?

L. S. B.: Feladatunk volt a vizsgálati helyszín előkészítése, a vizsgálatra behívott személyek megkeresése, és az adminisztrációs segítségnyújtás.

K. T. E.: *Tudomásom szerint ebben a rendkívüli helyzetben is eredményesen folyt a szakmai munka az intézményben. A Szendrői Közművelődési Központ és Könyvtár mint konzorciumi partner jelenik meg Szendrő Város Önkormányzatának TOP-5.3.1-16-BO1-2017-00017 „Közösségi kezdeményező- és cselekvőképesség fejlesztése a Felső-Bódva völgy 7 településén” pályázatában. A vállalt közösségi programok megvalósítását hogyan sikerült teljesíteni?*

L. S. B.: A pályázat Bodnár Pásztor Edina szakmai vezető koordinálásával, különböző közösségi programok, rendezvények lebonyolításával zajlik. Igyekezünk a programjainkkal elérni minden korosztályt. Az új koronavírus okozta járványhelyzet 2020 tavaszától teljesen átírta a megszokott gyakorlatot. Áttértünk az online

Szendrő vár megvalósítandó projektetem tervezett fejlesztése

kezdeményezések időszakára. A kialakult helyzetben mindenki igyekszik alkalmazkodni az eddig soha nem tapasztalt szabályokhoz, ajánlásokhoz. Egyszerre kell féltelnünk, óvnunk az időseket, és egyben gondoskodni róluk. Gyermekneinknek is sokkal több segítséget kell adnunk a mindennapokban. Emellett a saját munkahelyünk napi feladatait is el kell végeznünk.

K. T. E.: *A „Maradj Otthon!” időszakában milyen formában tartjátok a kapcsolatot a közösségeitekkel?*

L. S. B.: A személyes találkozások, beszélgetések, biztató ölelések elmaradása helyett új kapcsolatépítő lehetőségeket kellett találnunk, amelyre remek ötletet dolgozott ki a projekt szakmai vezetője. Újszerű online kezdeményezéséhez csatlakoztak a környező települések közösségfejlesztő munkatársai. A feladat adott; nyitottsággal állunk az építő ötletek, segítő gondolatok, valós igények jelzése, továbbítása előtt, hiszen nem maradhattunk tétlenek a bizonytalansággal teli napokban. Éppen ezért elkezdtük az online csoportok megszólítását. *Rajzpályázatot, Receptgyűjtő pályázatot és Közösségi Multidéző Felhívást* tettünk közzé a művelődő közösségeinknek. A rajzpályázat témája: „Amikor még Szendrőnek vára volt!” Szendrő történelmének dicső múltja várakkal büszkélkedett egykoron, idézzük fel közösen a településünkön álló várak, kastélyok emlékét, ki-ki tetszése szerint, szabadon választott technikával. Szendrő múltját felidéző sorozatunk újabb fejezete a Receptgyűjtő felhívás, melyben az ételek, főzési szokások felelevenítésére van lehetőség. Azokat a recepteket várjuk, amelyek jellegzetesen a Felső-Bódva völgyében élő családokban maradtak fenn, amely ételleket ma is szívesen veszünk elő, ha nagyanyaink ízletes főztjeit szeretnénk megmutatni gyermekeinknek. A Kö-

Leltár

zösségi Múltidézés felhívásunkat a 2010-ben bekövetkezett árvíz 10. évfordulója alkalmából írtuk ki. Sajnálatos módon 2010 júniusában a rendkívüli árhullám a Bódva menti települések védett részeire is betört. Szendrőn 17, Edelényben 24 lakóház dőlt össze. Aki csatlakozni szeretne kezdeményezésünkhöz, elküldi nekünk az árvíz idején készült fotóit, emlékeit, írásait, verseit, amelyek kapcsolódnak az árvízi helyzet megéléséhez. Az összegyűjtött anyagból – a jelenlegi helyzetre való tekintettel – *Virtuális Kiállítást* tudunk majd összeállítani, emellett alkalom adódhat újra megköszönni azt a sok-sok segítséget, amit a vész idején a szomszédoktól, barátoktól, rokonoktól kaptunk.

K. T. E.: *Kitartó, lelkes szakembernek ismertelek meg, aki a nehézségeket a szakmaiság erejével képes leküzdeni. Vezetői pályázatod benyújtása éppen a világot érintő pandémia időszakára esett. Oszd meg velünk körülményeid és nehézségeit.*

L. S. B.: Művelődésszervező a végzettségem. Mindig is vágytam arra, hogy szerteágazó, változatos és folyton megújuló feladatokat végezhessenek, olykor kihívásokkal és az ezzel együtt járó kudarcokkal együtt. A 2020. március végén zárult az ötéves igazgatói megbízatásom. Alapos megfontolás után az igazgatói pályázatomat – immár az ötödik ciklusra készülve – beadtam, melyet el is nyertem, így az elkövetkező fél évtizedben az intézmény vezetőjeként az eddigi elkötelezettséggel, szakmailag felkészülten kívánom folytatni a vállalt és kapott feladatok ellátását.

K. T. E.: *Jó kapcsolatteremtő és kommunikációs készségekkel rendelkezel. Pályafutásod alatt többször kaptál helyi és megyei szintű díjat munkád elismerésül. Hiszel az élethosszig tartó tanulásban is?*

Partnerségben a Nemzeti Művelődési Intézettel, Szendrői Gazdanap

L. S. B.: Igen. Tudásomat folyamatos önképzéssel fejlesztem. Minden adandó alkalommal kihasználom a szakmai képzéseket. Vezetői pályázatomban mindezek figyelembevételével fogalmaztam meg azokat az elképzeléseket, amelyek ráépülnek a Szendrői Közművelődési Központ és Könyvtár eddig elért szakmai eredményeire, összhangban a törvényi előírásokkal. Megújult erővel kívánom

folytatni a munkát. További kihívást jelent mind szakmai, mind turisztikai szempontból a „VÉGRE VÁR!” Szendrőben projekt. VÉGRE beért egy folyamat, hamarosan elkészülnek azok az építési és kiállítási munkák, amelyek összegyűjtik, rendszerezik, és színvonalas modern környezetben bemutatják a szendrői Felsővár történelmi múltját, egykori jelentőségét, különlegességeit (<http://vegrevar.hu/>).

LIPTÁKNÉ SPISÁK BEÁTA programszervező, a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán végzett művelődésszervezőként. 2000. januártól dolgozik a Szendrői Művelődési Központ és Könyvtár többfunkciós intézmény igazgatójaként. Az elmúlt 20 év alatt a Közösségi Ház és a Teleház létrejötte, a Képfestőház Múzeum átalakulása, a Mozgókönyvtári szolgáltatás kialakítása, az idegenforgalmi helyszínek bővülése (Pedellus Ház, Felsővár Kilátó, Kincses Ház, Sportmúzeum, Iskolatörténeti Kiállítás) olyan új feladatokat eredményezett, amely a többletmunkán túl önmegvalósítást is tartogatott.

KONCZNÉ TEGZES ERIKA közművelődési szakember, pedagógus, a Debreceni Egyetemen végzett 1993-ban. Több évtizedes tapasztalattal rendelkezik az oktatás és a közművelődés területén. Jelenleg a Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóságán közművelődési referens. Munkaterülete a megye egész területét érintő közművelődési feladatok, projektek megvalósítása, lebonyolítása, kiemelten az értéktárak és az ifjúságügy területén zajló mintaprojektek koordinálása, szakmai módszertani tanácsadás.